

Становище

от проф. д-р Цветан Недков

за дисертационния труд на Мирела Василева за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ в Професионално направление: 8.4.Театрално и филмово изкуство/Кинознание, киноизкуство и телевизия
„ТЕМИ И СТИЛОВЕ В СКАНДИНАВСКОТО КИНО“

Привидно сегментното изследване на докторантката Мирела Василева върху скандинавското кино всъщност е задълбочен анализ на тенденции, факти и практики, които са значими за развитието на световното кино. Опирайки се върху един актуален и динамичен отрязък от общата картина на световната кинематография, Василева успява да очертае както проблеми, така и постижения от по-глобално естество.

Киното на Швеция, Дания и Норвегия е феномен с корени в сериозното литературно минало на Скандинавието и присъствието там като основоположник на характерния наратив на втория най-поставян драматург в света след Шекспир – Хенрик Ибсен. Развитието на скандинавската кинематография днес несъмнено е стимулирано от новите технологии, от наличието на стрийминг канали, в които разпространението е улеснено, но този феномен сочи и нови търсения от страна на публиката, които са определящи и за други регионални кинематографии, както и за лидерите в киноизкуството.

За да постигне целта си, докторантката е анализирала детайлно някои от най-важните произведения в историята на скандинавското кино в хронологичен ред, като така е скицирала развитието на основните тенденции. Тя е достигнала в заключението си и до важния извод, че не само технологиите, но и тематиката, разработвана приоритетно в кинематографични творби от Дания, Швеция и

Норвегия, е ключова за неговия възход. Бергман, Ларс фон Триер, Рубен Остlund са само част от общата картина, която обяснява защо Швеция и Дания държат пето и шесто място по брой Оскари за чуждоезичен филм.

Мирела Василева е открила както историческите, така и жанровите, и идейните разлики в трите кинематографии, докато ги разглежда в една обща плоскост, която ги обединява. Това позволява разгръщане на анализа на много нива, тъй като се проследяват както технологичните, така и творческите тенденции в развитието на скандинавското кино.

Основните исторически етапи на развитие са проследени, като във фокуса е поставен по един режисьор, който дава посоката на развитие и е най-отличителен за националната кинематография в разглеждания период. Така Ингмар Бергман, Теодор Драйер, Биле Аугуст, Ларс фон Триер и останалите изследвани кинотворци са като маркери за проследяване на цялостното развитие на скандинавската кинематография.

Особено интересен в изследването е фокусът на външен наблюдател, който анализира развитието в исторически и творчески план не през ракурса на местния контекст, а от гледна точка на европейското възприятие за скандинавското кино. Така основната теза придобива по-глобално звучене и допринася за по-интегрираното изследване на феномена „скандинавско кино“.

Основният приносен елемент на дисертационния труд са изводите защо и как се заражда, развива и поддържа популярността на една кинематографична школа, която не се отличава с външна атрактивност, а набляга на психологизма и разчита на ангажираността на зрителя в дълбочинен план. Това е феномен, на който много изследователи търсят обяснение. Филмите на Швеция, Дания и Норвегия почти от зората на местните кинематографии до днес се радват на висок зрителски интерес и печелят множество награди на престижни международни фестивали, дори когато става дума за експериментално кино. Изводът на Мирела Василева, че става дума за културен феномен, който има корени в традицията и спецификите на региона, е

точен и добре аргументиран.

Впечатляваща е библиографията, върху която се базират изследванията на докторантката. От значение е фактът, че тя не се е ограничила в леснодостъпни източници, а е проучила и обобщила много сериозни издания и изследвания, свързани със скандинавското и нордическото кино.

Общата ми оценка по критериите и показателите за учебната, творческата и научноизследователската дейност показва, че докторантката Мирела Василева е изпълнила всички изисквания и гласувам положително за присъждането на степен „доктор“.

17. 11. 2023 г.

проф. д-р Цветан Недков :

.

Opinion

by Prof. Dr. Tsvetan Nedkov

for the dissertation work of Mirela Vasileva for awarding the educational and scientific degree "doctor" in Professional direction: 8.4. Theater and film art/Cinematography, film art and television

"THEMES AND STYLES IN SCANDINAVIAN CINEMA"

Doctoral student Mirela Vasileva's seemingly segmented study of Scandinavian cinema is actually an in-depth analysis of trends, facts and practices that are significant for the development of world cinema. Relying on an up-to-date and dynamic segment of the general picture of world cinematography, Vasileva manages to outline both problems and achievements of a more global nature.

The cinema of Sweden, Denmark and Norway is a phenomenon rooted in the serious literary past of Scandinavia and the presence there as the originator of the characteristic narrative of the second most staged playwright in the world after Shakespeare - Henrik Ibsen. The development of Scandinavian cinema today is undoubtedly stimulated by new technologies, by the availability of streaming channels in which distribution is facilitated, but this phenomenon also points to new demands from the audience, which are also decisive for other regional cinematography, as well as for the leaders in the art of cinema.

To achieve her goal, the doctoral student has analyzed in detail some of the most important works in the history of Scandinavian cinema in chronological order, thus sketching the development of the main trends. In her conclusion, she has also reached the important conclusion that not only the technology, but also the subject matter developed as a priority in cinematographic works from Denmark, Sweden and Norway, is key to its rise. Bergman, Lars von Trier, Ruben Ostlund are only part of the overall picture that explains why Sweden and Denmark hold the fifth and sixth place in the

number of foreign language film Oscars.

Mirela Vasileva has highlighted both historical, genre and ideological differences in the three cinematographies, while examining them in a common plane that unites them. This allows the analysis to unfold on many levels, as both technological and creative trends are traced in the development of Scandinavian cinema.

The main historical stages of development are followed, focusing on one director who gives the direction of development and is most distinctive for the national cinematography in the period under consideration. Thus, Ingmar Bergman, Theodor Dreyer, Bille August, Lars von Trier and the rest of the examined filmmakers are like markers for tracking the overall development of Scandinavian cinematography.

Particularly interesting in the research is the focus of an external observer, who analyzes the development in historical and creative terms not through the perspective of the local context, but from the perspective of the European perception of Scandinavian cinema. Thus, the main thesis acquires a more global sound and contributes to a more integrated study of the phenomenon of "Scandinavian cinema".

The main contributing element of the dissertation is the conclusions of why and how the popularity of a cinematographic school, which is not distinguished by external attractiveness, but emphasizes psychologism and relies on the engagement of the viewer in depth, is born, developed and maintained. This is a phenomenon that many researchers are looking for an explanation for. The films of Sweden, Denmark and Norway almost from the dawn of local cinematography until today enjoy a high audience interest and win numerous awards at prestigious international festivals, even when it comes to experimental cinema. Mirela Vasileva's conclusion that it is a cultural phenomenon that has its roots in the tradition and specifics of the region is accurate and well-argued.

The bibliography on which the doctoral student's research is based is impressive. It is significant that she has not limited herself to easily accessible sources, but has studied and summarized many serious publications and studies related to Scandinavian and

Nordic cinema.

My overall assessment of the criteria and indicators for the educational, creative and research activity shows that the doctoral student Mirela Vasileva has fulfilled all the requirements and I vote positively for the awarding of the degree "doctor".

17. 11. 2023 г.

OPINION

Prof. Dr. Tsvetan Nedkov